

Nota de premsa

29 de novembre de 2022

La síndica demana que l'increment de la inversió en educació prioritzi els centres amb elevada complexitat

Al centres públics amb elevada complexitat es fa discriminació positiva en la provisió de plantilles, però és insuficient

La reducció de les hores lectives per al professorat dels centres públics (amb 3.500 professors més a partir del gener) o la reducció de ràtios del curs 2022/2023 no s'apliquen amb criteris d'equitat

Als centres concertats no es té en compte la característica d'alta complexitat a l'hora de determinar-ne el finançament

Els centres públics amb elevada complexitat estan especialment afectats per una elevada mobilitat de les plantilles i no hi ha cap política d'incentius per revertir-la

Cal que aquests centres disposin de més hores de coordinació i tutoria del professorat i que s'hi millori la dotació de personal d'atenció educativa

Avui s'ha publicat l'informe [La dotació de personal i la gestió d'equips educatius en els centres amb elevada complexitat](#), que recull els resultats dels treballs desenvolupats per la Comissió d'estudi sobre drets laborals, dotació de personal i segregació escolar, en el marc del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya. Aquesta comissió té per objectiu formular propostes de millora relacionades amb la provisió de personal docent i de suport als centres amb elevada complexitat. D'acord amb dades del curs escolar 2021/2022, a Catalunya hi ha 666 centres públics amb alta i molt alta complexitat, i 64 centres concertats (gràfic 1).

L'informe posa en valor l'esforç del Departament d'Educació en la lluita contra la segregació escolar, l'increment del pressupost destinat a l'educació (del 52,5% des del 2014) o l'increment de la dotació de plantilles als centres públics (del 18,3% des del 2014), que han permès reduir les ràtios d'alumnat per professor. Tanmateix, els centres d'alta complexitat tenen encara un seguit de dèficits, especialment en relació amb la gestió dels equips educatius, que no s'han revertit a partir d'aquest increment de recursos.

En primer lloc, l'informe reconeix que la normativa que regula la provisió de plantilles als centres públics discrimina positivament els centres amb elevada complexitat, de manera que aquests centres tenen una dotació de personal docent més elevada que els centres que no tenen aquesta complexitat. Tot i això, aquesta mesura és insuficient: un centre de primària de màxima complexitat té una dotació docent més per cada línia (9 unitats) que un centre de complexitat estàndard, la qual cosa significa un professional docent més per cada 180 alumnes. L'any 2022 només l'1,8% del personal docent a primària es destina a compensar el nivell de complexitat dels centres, i només el 2,7% es destina a atendre les necessitats

derivades de l'educació inclusiva de l'alumnat amb necessitats educatives especials (gràfic 2).

Les reduccions de les ràtios o la reducció d'hores lectives són mesures que ajuden a millorar les condicions en què es presta el servei educatiu al conjunt dels centres escolars, però s'han aplicat de manera lineal, sense contribuir a garantir una distribució més equitativa del professorat entre centres en funció de la seva complexitat educativa.

En el cas del centres concertats d'alta complexitat, aquesta dotació és encara més marginal, ja que el concert educatiu és totalment lineal i no està condicionat a la complexitat dels centres. La no equiparació de les dotacions de plantilles entre centres públics i concertats fa que els centres concertats amb alta o molt alta complexitat es trobin en una situació més precària que la resta de centres concertats, i també que la resta de centres públics, independentment de la seva complexitat. En el cas de les aules d'acollida, per exemple, el 68,9% de centres públics de molt alta complexitat tenen dotació d'aquest tipus d'aula, i només en tenen el 45,5% dels centres concertats de molt alta complexitat.

L'informe també destaca que en el sector concertat és més prevalent la contractació de personal docent addicional mitjançant el pagament de quotes de les famílies, circumstància que no es produeix tant en els centres concertats amb elevada complexitat. Per tant, els centres concertats amb elevada complexitat, a diferència dels del sector públic, acostumen a disposar d'una dotació de plantilles més baixa que els centres concertats amb una composició social afavorida.

La insuficiència de personal als centres d'alta complexitat afecta especialment el personal d'atenció educativa, tant als centres públics com als concertats. En aquest sentit, el Departament d'Educació garanteix una dotació de tècnic especialista en educació infantil (TEI) a les escoles i una dotació de tècnic d'integració social (TIS) als instituts que són considerats de màxima complexitat, però no està garantida aquesta provisió en centres d'alta complexitat, ni tampoc, en el cas dels TEI, en escoles de màxima complexitat d'una línia. Per exemple, prop del 40% de centres d'alta complexitat no té la figura professional del TIS.

La provisió d'aquest suport als centres amb elevada complexitat és limitada. En el cas dels TIS, per exemple, el curs 2021/2022 hi havia una ràtio de TIS per cada 393,2 alumnes a centres amb elevada complexitat en el sector públic i una per cada 712,7 alumnes a centres amb elevada complexitat en el sector concertat. Si prenem com a referència els educadors socials, la ràtio és d'una dotació per cada 2.260,7 alumnes a centres públics amb elevada complexitat. Es fa difícil incidir de manera significativa en les condicions d'educabilitat de l'alumnat d'aquests centres amb aquestes ràtios.

Les direccions dels centres amb elevada complexitat també assenyalen la insuficiència de suports com ara les aules d'acollida o el personal de suport que atén l'alumnat amb necessitats educatives especials, per garantir un sistema educatiu veritablement inclusiu. Així, per exemple, el 31,1% dels centres públics de molt alta complexitat i el 54,5% dels centres concertats de molta alta complexitat no disposen d'aula d'acollida, i el mateix succeeix amb el 54,2% i el 69,8% dels centres públics i concertats d'alta complexitat (gràfic 3).

Un altre dels dèficits que assenyalava l'informe és l'elevada mobilitat de les plantilles, que les xifres indiquen que afecta especialment els centres amb especial complexitat socioeducativa, la qual cosa està relacionada amb la manca d'incentius per exercir la funció docent en aquests centres. El percentatge d'interins als centres

de molt alta complexitat (52,1% a primària i 60,5% a secundària) se situa per sobre de la mitjana (41,0% a primària i 50,7% a secundària) (gràfic 4). El percentatge de places de destinació definitiva en aquests centres (33,0% a primària i 20,6% a secundària), en canvi, se situa per sota de la mitjana (40,6% a primària i 29,0% a secundària).

A més, els dèficits del professorat en formació i experiència relacionades amb l'atenció de la diversitat fa que part del professorat que accedeix als centres públics amb elevada complexitat no disposi de la preparació necessària per desenvolupar la seva tasca en aquest tipus de centres.

La concentració de necessitats educatives específiques als centres amb elevada complexitat exigeix als professionals que hi treballen que es coordinin més amb la xarxa de serveis socials, educatius i de salut del territori que atén l'alumnat més enllà de l'horari escolar. Però la normativa que regula l'horari laboral no ofereix un tractament específic al personal que treballa en aquests centres ni reserva més temps a fer tasques de coordinació a aquests professionals en comparació amb els professionals que treballen en centres sense aquesta complexitat.

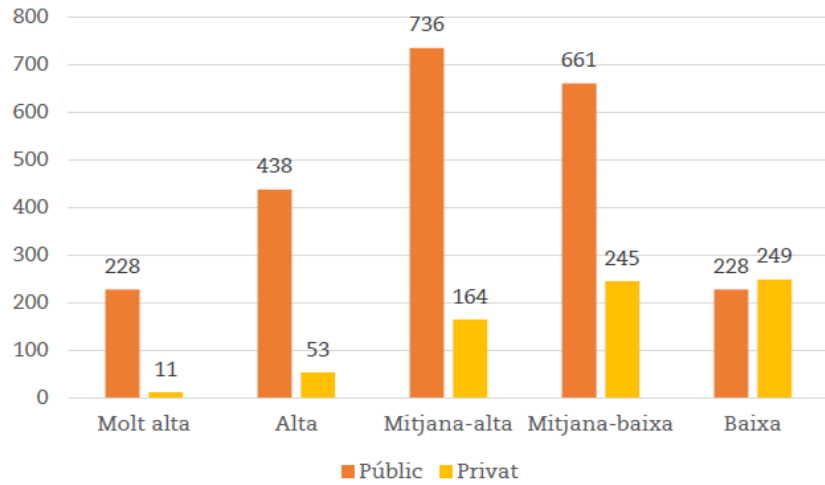
La saturació dels EAP i altres serveis educatius de zona i la dedicació i el suport insuficients d'aquests serveis als centres amb elevada complexitat també dificulta aquest treball en xarxa.

A partir d'aquí, l'informe enumera algunes propostes d'actuació que van en la línia d'aconseguir plantilles més competents per atendre la complexitat, aconseguir equips educatius més estables i cohesionats, incrementar les dotacions de professionals o fer un treball més integrat en l'entorn.

Així, per exemple, algunes de les mesures proposades són incrementar la provisió de personal d'atenció educativa als centres amb elevada complexitat i incorporar-los com a part de la plantilla; promoure un programa específic de formació i acompanyament per als equips educatius d'aquests centres; millorar les condicions de treball en què el professorat d'aquests centres desenvolupa la seva feina o establir un sistema d'incentius no econòmics orientat a la retenció i estabilització de la plantilla; incrementar les hores de coordinació i tutoria del professorat, i desplegar els contractes programa per dotar de més recursos aquest tipus de centres.

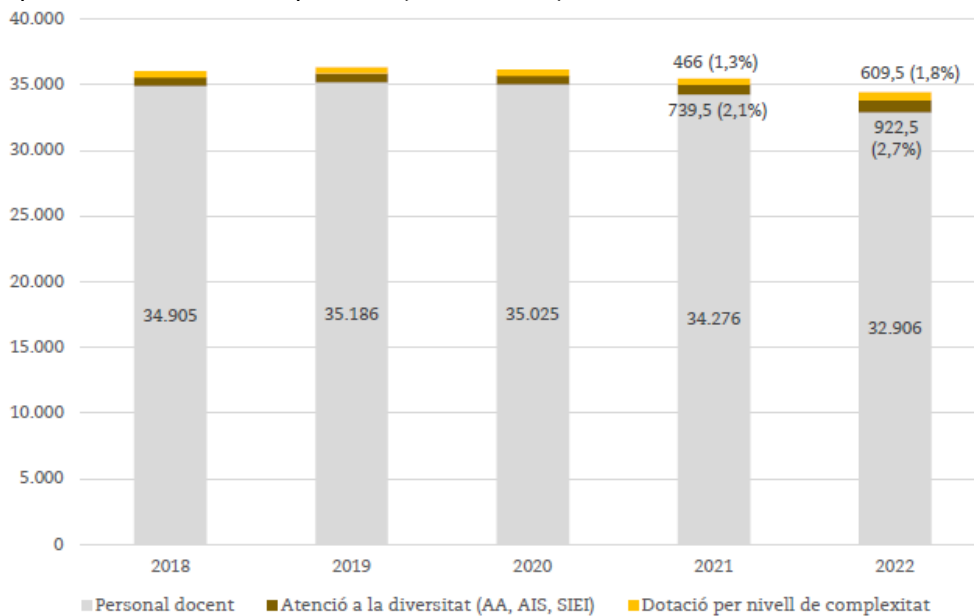
Gràfics

Gràfic 1. Nombre de centres en funció de la complexitat i la titularitat (2021/2022)

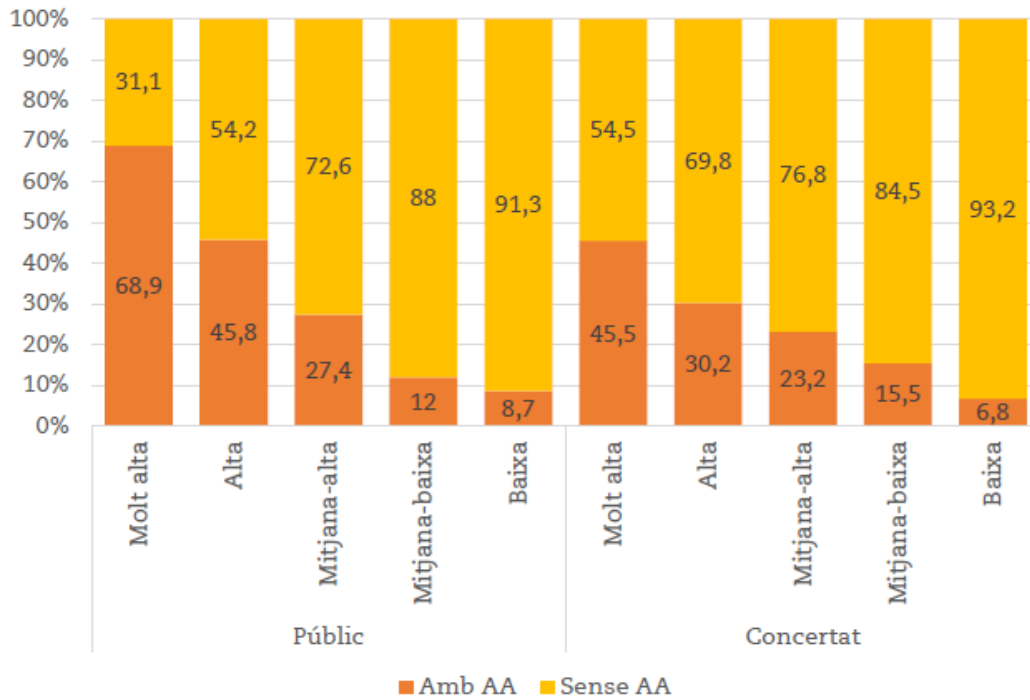
Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 2. Evolució del nombre de personal docent a l'educació infantil de segon cicle i primària als centres públics (2018-2022)

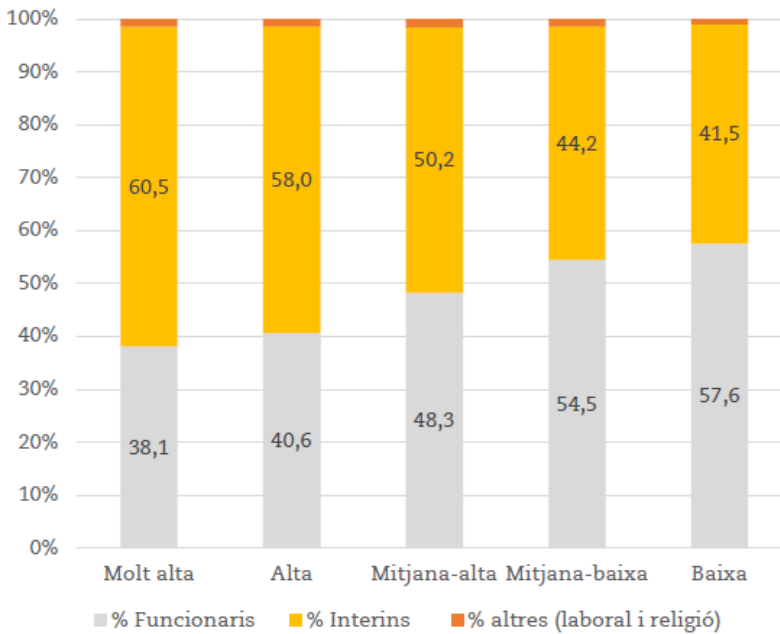
Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 3. Provisió de les aules d'acollida als centres per complexitat i sector de titularitat (2021/2022)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 4. Proporció de dedicacions de llocs de treball docent en funció del vincle i del nivell de complexitat a secundària (2022)

Font: Departament d'Educació.

Nota: Personal actiu en data 28/02/2022.